

Puuston käsittely ja puunkorjuu

Suojavyöhykkeen rajauksessa ja käsittelyssä korostuu hyvä ennakkosuunnittelu. Suojavyöhyke suositellaan säilytettäväksi ensisijaisesti täysin luonnontilaisena ja lehtipuuvaltai- sena. Suojavyöhykkeellä voidaan tehdä hakkuita, kuten pöimä taloudellisesti arvokkaimpia puita. Vähäarvoisia lehtipuita, pienikokoisia havupuita, rantapuita ja pensaita säästetään hakkuissa. Joskus voi olla taloudellisista tai maisemallisista syistä perusteltua hakata puut suojavyöhykkeeltä, mutta kenttäkerros ja pensaat säästetään joka tapauksessa.

Puita ei kaadeta vesistöön, vaan kaatosuunnan tulisi olla vesistöstä pois päin. Suojavyöhykkeellä vältetään koneella ajoa, jottei vaurioiteta aluskasvillisuutta ja pensastoa. Puunkorjuussa sekä metsänhoitotöissä maanpintaa ei rikota tai muokata, eikä pintakasvillisuutta poisteta. Kosteilla rannoilla ja turvemailloilla hakkuu suositellaan tehtäväksi talvella. Kalastoltaan merkittävien purojen ja lampien rannoilla vyöhykkeellä on säilytettävä puuston varjostava vaikutus.

Puron ylityksiä on vältettävä. Jos hakkuualalla joudutaan ylittämään puro, on ajoura johdettava kohtisuoraan puron yli sellaisesta kohdasta, jossa maaperä kantaa parhaiten koneita ja mieluiten maan ollessa roudassa.

Uudistushakkuu voidaan rajata niin, että puro jää uudistusalueen reunalle. Jos mahdollista puron toinen puoli hakataan vasta, kun aiemmin tehdyille hakkuualalle on kasvanut suoiaava taimikko.

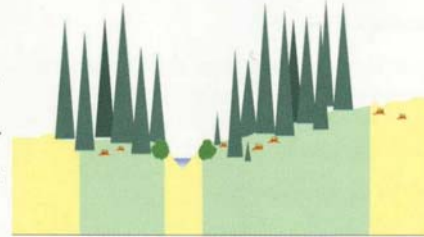
Kasvatushakkuuta suunniteltaessa ja toteutettaessa on jo ajateltava tilannetta myös uudistushakkuuvaiheessa. Harvennuksessa suositaan rannan läheisyydessä lehtipuita. Pieniä puita ei turhaan raivata. Jos hakkuualueella kasvaa ainoastaan havupuita, voidaan viimeisessä harvennuksessa harventaa voimakkaammin ja tehdä pieniä aukkoja rannan lähellä. Näin voimistetaan suojaavien pensaiden sekä lehtipuiden ja kuusen taimien kasvua.

Esimerkkejä suojavyöhykkeiden käsittelyyn

Suositaan lehtipuita ja luonnontilaa



Kuusivaltaisilla kohteilla harvennussuorituksissa luodaan tilaa lehtipuulle ja kuusen taimille



Vaikka puustoa poistetaan, suojellaan kenttä- ja pensaskerrosta sekä maan pintaa rikkoutumattomana



KORJUUSSA

- vältetään vyöhykkeellä ajamista
- kaadetaan vesistöstä pois päin
- ei hakkuutähteitä vesistöön



Piirros: Soile Kärhä

Maisemakohteet

Maisemallisesti merkittävien metsien käsittelyssä noudatetaan erityistä harkintaa. Käsittelykuviot rajataan sopivia maastomuotoja noudattaen. Hakkuiden suunnittelussa tulisi käyttää maaston tarjoamia mahdollisuuksia, jotta hakkuut sopeutuvat mahdollisimman luontevasti maisemaan.

Uudistaminen pyritään tekemään luontaisesti tiheää siemen- ja suojuuspuuasentoa käyttäen aina kun siihen on edellytyksiä. Avohakkuiden tulisi olla pienialaisia. Uudistusaloille suositellaan jätettäväksi säästöpuuryhmiä. Maisemanhoidollisista syistä kiertoajan jatkaminen ja uudistuskypsän metsikön harventaminen voi olla perusteltua.

Pienet saaret ja kapeat niemet jätetään mieluiten kokonaan hakkaamatta. Erityistä huomiota kiinnitetään rantakallioiden ja hiekkarantojen ympäristöihin. Kitumaiden kalliometsiköt suositellaan jätettäväksi luonnontilaan. Normaalisti metsäkuvasta poikkeavat maisemallisesti arvokkaat puuyksilöt säilytetään.

Arvokkaat elinympäristöt

Tyypillisesti vesistöjen yhteydessä on kosteita lehtolaikkuja, reheviä korpia, luhtia, vähäpuustoisia soita, kalliokkoja, hietikkoja ja perinneympäristöjä. Pienvedet välittöminä lähiympäristöineen ovat oma elinympäristötyypinsä. Esimerkiksi veteen kaatuneet lahoavat puut ilmentävät elinympäristön luonnontilaisuutta. Ensisijaisesti elinympäristöt rajataan käsittelyjen ulkopuolelle tai voidaan käsitellä niiden ominaispiirteet säilyttävästi lainsäädännön ja suositusten mukaisesti.

Rantametsien käsittelyyn liittyvää lainsäädäntöä

Metsälaissa on lueteltu useita vesistöihin liittyviä erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joiden ominaispiirteitä ei saa muuttaa. Luonnonsuojelulaissa on suojeltu vesistöihin liittyviä luontotyyppisiä. Vesilaki turvaa luonnontilaiset lähteet koko maassa ja maankohoamisrannikon erikoiset vesistötyypit. Lisäksi vesilaki suojaa pienien lampien tai järvien sekä uomien säilymistä luonnontilaisena Lapin läänin eteläpuolella.

Metsätaloudessa tulee myös ottaa huomioon vesistön pilaamiseen tai muuttamiseen liittyvät vesilain määräykset. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kaavoitetuilla tai luonnonsuojelulain mukaisilla suojeleohjelma- tai maisemansuojelualueilla on toimittava kyseisten lakien säästöjen mukaisesti. Kun toimenpide voi vaikuttaa merkittävästi vesistöön ja kun toimitaan mainituilla ranta-alueilla, voidaan tarvita erillinen lausunto tai lupa.